

سوغات برادران

مؤلف:

مولانا محمد عمر سربازي رحمۃ اللہ علیہ

بازبینی:

عبدالناصر گمشاد زہی

سرشناسه	:	سربازی، محمدعمر، ۱۳۱۵ - ۱۳۸۷.
عنوان و نام پدیدآور	:	سوغات برادران/ مولف محمدعمر سربازی ؛ بازبینی عبدالناصر گمشادزهی.
مشخصات نشر	:	سراوان: نشر سروچ، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۲۷۲ ص.
شابک	:	978-600-8206-63-7
وضعیت فهرست نویسی	:	فبا
موضوع	:	پزشکی سنتی
موضوع	:	Traditional medicine
موضوع	:	گیاه‌درمانی
موضوع	:	Herbs -- Therapeutic use
موضوع	:	داروهای گیاهی
موضوع	:	Materia medica, Vegetable
رده ی ده	:	گمشادزهی، ابوسعیدعبدالناصر، ۱۳۲۲ -
رده ی ننگره	:	۱۳۹۷ س۴/س۱۳۵ R
رده ی دیویی	:	۶۱۰
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۲۱۳۵۶۰

شناسنامه کتاب

نام کتاب: سوغات برادران

مؤلف: مولانا محمد عمر سربازی رحمته الله علیه

بازبینی: عبدالناصر گمشادزهی

صفحه آرای: یحیی قنبرزهی - ۰۹۱۵۱۳۸۳۴۰۰

تیراژ: ۳۰۰۰

قطع: وزیری

قیمت:

شابک: ۰-۶۳-۸۲۰۶-۶۰۰-۹۷۸

نوبت چاپ: ۱۳۹۷

حق چاپ و نشر در داخل و خارج کشور برای ناشر محفوظ است و هرگونه چاپ بدون اجازه ناشر از نظر شرعی حرام است و پیگرد قانونی دارد

مرکز پخش: زاهدان - خیابان خیام کتابسرای سادات

تلفن: ۰۹۳۶۱۴۱۳۶۷۰

اضطراب.....	۴۳
ضعف دماغ.....	۴۴
خوراکی‌های مفید برای ضعف دماغ.....	۴۴
موارد مضر برای دماغ.....	۴۵
نسخه‌های تقویت کننده دماغ.....	۴۵
غذاهای مفید برای اعصاب.....	۴۷
غذاهای مضر برای اعصاب.....	۴۷
نسخه‌های تقویت کننده اعصاب.....	۴۷
ورم سر.....	۴۹
فلج عصب صورت (لقوه).....	۴۹
فلج و فلج عصب صورت.....	۴۹
فلج.....	۵۱
سکته.....	۵۲
مالیخولیا.....	۵۲
انواع مالیخولیا و دیوانگی.....	۵۳
.....	۵۳
بی‌خوابی به علت جن یا صرع.....	۵۵
لرزش «ریت».....	۵۵
وسواس.....	۵۶
بی‌خوابی.....	۵۶
بی‌خوابی ناشی از اعصاب.....	۵۶
پرخوابی (خواب زیاد).....	۵۷
ترس در خواب.....	۵۷
کابوس.....	۵۷
تقویت حافظه.....	۵۸

فصل سوم ۶۱

غذاهای مفید برای چشم.....	۶۲
غذاهای مضر برای چشم.....	۶۲

پیشگفتار مترجم.....	۲۳
تقریظ حضرت مولانا حکیم محمد اختر رحمته	۲۵
تقریظ حضرت مولانا دکتر محمد عبدالحی رحمته	۲۶
تمهید.....	۲۷

فصل اول ۲۹

تعریف و معنای علم طب.....	۳۰
ترکیب کامل جسم از.....	۳۰
اخلاط اربعه.....	۳۰
علامات غلبه اخلاط اربعه.....	۳۰
علائم چیرگی صفرا.....	۳۰
علائم چیرگی بلغم.....	۳۱
علائم چیرگی سودا.....	۳۱
وظیفه پزشک.....	۳۲
وظیفه بیمار.....	۳۲
تاریخ مصرف دارو.....	۳۳

فصل دوم ۳۵

سردرد.....	۳۶
سردرد صفراوی (گرم).....	۳۶
سردرد (سرد).....	۳۶
سردرد (دموی).....	۳۷
سردرد (سوداوی و بلغمی).....	۳۷
انواع سردرد.....	۳۷
کرم دماغ.....	۳۹
سردرد (ناشی از کرم دماغ).....	۳۹
میگرن.....	۴۰
دوران سر.....	۴۲
منزیت «سرسام».....	۴۳

۷۵.....	بدبویی بینی.....
۷۵.....	بدبویی بینی و فرو رفتن آن.....
۷۵.....	دانه‌های بینی.....
۷۵.....	ورم بینی.....
۷۶.....	گوشت زاید در بینی.....
۷۶.....	تدابیر گوش.....
۷۶.....	درد گوش.....
۷۶.....	درد و عفونت گوش و کم شنوایی.....
۷۷.....	درد گوش.....
۷۸.....	زخم و دانه‌های گوش.....
۷۸.....	عفونت گوش.....
۷۸.....	چرک و زردآب گوش.....
۷۸.....	وزوز و صدای گوش.....
۷۹.....	درد، زخم و دمل گوش.....
۷۹.....	سنگینی و کم شنوایی گوش.....
۷۹.....	ناشنوایی گوشها.....
۸۰.....	کرم گوش.....
۸۰.....	فرو رفتن آب در گوش.....
۸۱.....	پیشگیری از بیماریهای دندانها.....
۸۱.....	درد دندان.....
۸۲.....	درد مام دندانها.....
۸۲.....	درد دندان.....
۸۲.....	سفید کردن دندانها.....
۸۳.....	استحکام گوشه ها و زخم آنها.....
۸۳.....	پیوره دندانها.....
۸۳.....	از بین رفتن حس دندانها.....
۸۳.....	آفت دهان (برفک).....
۸۴.....	تمام بیماریهای دندان و بدبویی آن.....
۸۴.....	بدبویی دهان.....
۸۵.....	بوی دهان (ناشی از خوردن پیاز).....
۸۵.....	لقی دندانها.....
۸۵.....	خونریزی دندانها.....

۶۲.....	تقویت چشم.....
۶۲.....	ورم چشم.....
۶۳.....	خارش چشم.....
۶۳.....	گل مزه (گوترگ).....
۶۳.....	دانه‌های زیر چشم.....
۶۳.....	خارش و سرخی چشم.....
۶۳.....	سرمه نظرافزا (سرخی، پرده و غبار چشم).....
۶۴.....	درد چشم.....
۶۴.....	آب رزش چشم.....
۶۵.....	آب برش سرخی و خارش چشم.....
۶۶.....	درد سرخی چشم.....
۶۶.....	پرده و غبار چشم.....
۶۶.....	ناخنه چشم.....
۶۶.....	برطرف کردن غبار چشم.....
۶۶.....	شب کوری.....
۶۷.....	سرخی و درد چشم.....
۶۷.....	تمام بیماریهای چشم (اعم از سرخی سفیدی، پرده و غیره).....
۶۷.....	پلک زدن چشم (غیر طبیعی).....
۶۸.....	سرخی و غلظت خون پلک چشم.....
۶۸.....	کم بینایی چشم.....
۶۹.....	تمام بیماریهای چشم.....
۶۹.....	سرخی چشم و ورم آبرو.....
۶۹.....	سفیدی چشم (گل سفید در داخل چشم).....
۷۰.....	زخم چشم (ناشی از ضرب و...).....
۷۰.....	سلاق چشم.....
۷۰.....	شعبده چشم کور غالب گور.....
۷۰.....	درد بروان.....

فصل چهارم ۷۳

۷۴.....	بینی.....
۷۴.....	خون بینی.....
۷۵.....	کرم بینی.....

هر نوع نفس تنگی و سرفه	۹۹.....
آسم	۱۰۰.....
سینه پهلوی	۱۰۱.....
درد سینه	۱۰۱.....
استمراغ خون از سینه	۱۰۲.....
وجع الفؤاد	۱۰۲.....

فصل ششم ۱۰۳

کم خونی	۱۰۴.....
تصفیه و ازدیاد خون	۱۰۴.....
فشار خون	۱۰۴.....
قند خون	۱۰۵.....

فصل هفتم ۱۰۷

غذاهای مفید برای قلب	۱۰۸.....
غذاهای مضر برای قلب	۱۰۸.....
درد قلب	۱۰۸.....
ورم قلب	۱۰۸.....
تقویت قلب	۱۰۸.....

فصل هشتم ۱۱۱

کبد	۱۱۲.....
غذاهای مفید برای کبد	۱۱۲.....
غذاهای مضر برای کبد	۱۱۲.....
علامت بیماری کبد	۱۱۲.....
ضعف کبد	۱۱۲.....
گرمی کبد	۱۱۳.....
سوزش کبد	۱۱۳.....
درد کبد	۱۱۳.....
یرقان	۱۱۳.....
یرقان	۱۱۵.....
یرقان سوداوی سیاه	۱۱۵.....
یرقان زرد و سیاه	۱۱۵.....
استسقا	۱۱۵.....

افتادگی کام	۸۵.....
گوشت اضافی کام	۸۵.....
شقاق لب	۸۵.....
ذائقه زبان	۸۶.....
رفع بستیگی زبان (ناشی از بیماری)	۸۶.....
لکنت زبان	۸۶.....
خون ریزی از دهان	۸۷.....
لوزه	۸۷.....
سوزش و درد و گرفتگی صدا	۸۷.....
خناق و ورم گلو	۸۷.....
غدههای گلو بزرگترین	۸۸.....
خنازیر	۸۸.....
غرجومه (گوبند شده هیپوفیزی)	۸۹.....
زخم و ورم گلو	۸۹.....
درد و ورم گلو	۸۹.....
ورم گلو	۸۹.....
صدا گرفتگی، ورم و سوزش گلو	۸۹.....
صدا گرفتگی (بندی آواز که به سبب سردی باشد)	۸۹.....
درد گردن	۹۰.....

فصل پنجم ۹۱

نزله و زکام (سرماخوردگی)	۹۲.....
نزله دائمی	۹۲.....
زکام	۹۲.....
زکام و نزله	۹۳.....
سرماخوردگی	۹۳.....
آنفولانزا	۹۴.....
سینه	۹۵.....
سرفه	۹۵.....
سرفه	۹۷.....
سرفه بلغمی	۹۸.....
هر نوع سرفه	۹۸.....

۱۲۳..... اسهال خونی	۱۱۶..... درمان استسقا
۱۳۴..... مسهل (جلاّب)	۱۱۷..... درد طحال
۱۳۴..... غذاهای مفید برای روده‌ها	۱۱۷..... بزرگی طحال
۱۳۴..... غذاهای مضر برای روده‌ها	۱۱۷..... ورم طحال
۱۳۵..... زخم و نفخ روده‌ها	۱۱۸..... آروغ
۱۳۵..... بواسیر	۱۱۸..... سکسکه
۱۳۵..... برطرف کردن دانه‌های بواسیر	۱۱۹..... استفراغ
۱۳۶..... بواسیر خونی	۱۲۰..... تبوع و دوران سر موقع سوار شدن ملشین و غیره
۱۳۶..... بواسیر بادی	۱۲۰..... معد
۱۳۷..... بواسیر بادی	۱۲۰..... غذای خنید برای معده
۱۳۷..... رفع درد بواسیر	۱۲۱..... غذای مضر برای معده
۱۳۷..... درد، خارش، سوزش بواسیر	۱۲۲..... پودر هضم کننده
۱۳۷..... هر نوع بواسیر	۱۲۲..... ضعف معده و نفخ آن
۱۳۸..... بواسیر	۱۲۲..... درد معده
۱۳۹..... خارش مقعد غیر از دانه	۱۲۳..... ورم معده
فصل نهم ۱۴۱	۱۲۳..... عقونیت معده و روده‌ها
۱۴۲..... درد کمر، مفاصل و دست و پا	۱۲۳..... زخم معده
۱۴۲..... کمر درد	۱۲۴..... تمام بیماریهای معده
۱۴۳..... درد کمر و خمیدگی آن	۱۲۴..... گرمی معده
۱۴۳..... در مفاصل	۱۲۴..... تقویت معده
۱۴۴..... در استخوان	۱۲۵..... دل پیچه
۱۴۴..... ردها مفاصل	۱۲۶..... گرسنه نشدن
۱۴۴..... ورم مفاصل	۱۲۶..... تشنه نشدن
۱۴۵..... ورم بن ناها	۱۲۶..... رفع تشنگی زیاد
۱۴۵..... عرق النساء (رنگین)	۱۲۷..... تشنگی به علت تب
۱۴۶..... نقرس	۱۲۷..... بیبوست (قبض)
فصل دهم ۱۴۷	۱۲۸..... سنگرهنی (زرب)
۱۴۸..... درد کلیه	۱۲۹..... قولنج
۱۴۸..... سنگ کلیه	۱۲۹..... دردناف
۱۴۸..... سنگ کلیه و مثانه	۱۲۹..... کرم شکم
۱۴۹..... درد کلیه ناشی از باد	۱۳۱..... ضد انگل (هر نوع)
	۱۳۲..... اسهال

درد و سنگ مثانه ۱۴۹	ریختن موی سر و ریش ۱۶۳
سنگ مثانه ۱۴۹	ریزش مو و مولسیک ۱۶۳
سوزش مثانه ۱۵۰	داء الثعلب (ریختن موی ابرو و ریش) ... ۱۶۴
دفع کثرت ادرار ۱۵۰	جلوگیری از رویش مو ۱۶۴
بند بودن ادرار ۱۵۰	سیاه کردن مو ۱۶۵
سوزش ادرار ۱۵۱	تب بر ۱۶۵
سلسل البول (بی اختیار ادرار کردن) ۱۵۲	تب مالاریا ۱۶۶
خون در ادرار ۱۵۳	خون مردگی در اثر ضربه ۱۶۶
شب ادراری ۱۵۳	سوزش کف دست و پا ۱۶۷
احتلام ۱۵۴	زیاد عرق کردن دست و پا ۱۶۷
فصل یازدهم ۱۵۵	
بیماریهای پوستی ۱۵۶	عرق نکردن ۱۶۷
خوراکیهای مفید برای پوست و خون ۱۵۶	ترک دست و پا ۱۶۸
خوراکیهای مضر برای پوست و خون ۱۵۶	زخم ۱۶۸
دانههای صورت و سفیدی آن ۱۵۶	زخم شمشیر و غیره ۱۶۹
دانههای صورت، غرور جوانی ۱۵۶	زخم و بیرون کردن خار از پا ۱۶۹
برطرف کردن لکه و دانههای صورت ۱۵۷	زخم بودن پا بر اثر تسمه کفش ۱۶۹
داغهای سرخ صورت (بر اثر بد هضمی) ۱۵۷	زخم و کوبیدگی بر اثر تصادف و ۱۶۹
خارش ۱۵۷	زخم و کوبیدگیهای بیرونی و داخلی بدن بر اثر تصادف ۱۷۰
خارش بدن (حساسیت) ۱۵۸	خارشهای عفونی ۱۷۰
خارش خشک و تر (جدید و قدیم) ۱۵۹	زخم و دانههای سر ۱۷۰
زخم و خارش بدن ۱۵۹	زخم و دانههای سر ۱۷۰
داغها و زخم پشت دست و پاها ۱۵۹	زخم پستان ۱۷۱
اکزما (روش، گردین) ۱۶۰	سیاه و کبود شدن بر اثر خراش خون مردگی) .. ۱۷۱
بیماریهای خونی (جزام، آتشک، خارش و) ۱۶۱	زخم آتشک ۱۷۱
جذام ۱۶۱	خون ریزی زخم ۱۷۱
گرمی بدن و دانهها ۱۶۱	خون ریزی بریدگی ۱۷۱
دانه گرمیک ۱۶۱	تومور و دانهها ۱۷۱
سیه تپ ۱۶۱	تدبیر آتش گرفتگی ۱۷۲
تصفیه خون ۱۶۲	سوختگی ۱۷۲
جلوگیری از ریزش مو ۱۶۲	ورم دست و پا ۱۷۳
کچلی سر ۱۶۲	تحلیل ورم ۱۷۳

آتشک..... ۱۸۷	دانه (کفگیرک)..... ۱۷۳
تب بر..... ۱۸۸	دمل..... ۱۷۴
مالاریا..... ۱۸۸	هر نوع دمل و کفگیرک..... ۱۷۴
تب لرز و تب چهار روزی..... ۱۹۱	غذمهای مزمن و لاعلاج..... ۱۷۴
خنازیر..... ۱۹۱	غده رشته..... ۱۷۴
سرطان..... ۱۹۱	غده بره..... ۱۷۵
گاز گرفتن انسان..... ۱۹۲	آبله، دمل، گرمی بدن..... ۱۷۵
گاز گرفتن سگ..... ۱۹۲	غذاهای مفید برای بیماریهای بادی..... ۱۷۵
گازگرفتن سگ هار..... ۱۹۲	غذای مضر برای بیماریهای بادی..... ۱۷۵
گازگرفتن گریه..... ۱۹۲	هوع..... ۱۷۵
گزش مار..... ۱۹۳	باد دزد باد..... ۱۷۶
گزش عقرب..... ۱۹۴	باد سرد در جسم..... ۱۷۶
گزش زنبور، عقرب..... ۱۹۵	ورم گلو و ریه..... ۱۷۶
گزش زنبور و زنبورعسل..... ۱۹۵	ورم و بدبویی زینتی یا قهقهه متی از بدن..... ۱۷۷
گزش هزار پا..... ۱۹۵	برص..... ۱۷۷
گزش عنکبوت..... ۱۹۵	چاق کننده..... ۱۷۸
پشه زدایی از مکان و جایگاه..... ۱۹۶	خون ساز و چاق کننده..... ۱۷۸
حفاظت از پشه در وقت خواب..... ۱۹۶	لاغر کننده..... ۱۷۹
مگس زدایی..... ۱۹۶	آبله..... ۱۷۹
ضد شپش..... ۱۹۶	بیماری سل..... ۱۸۰
بر طرف کردن موش..... ۱۹۶	سل و خون ریزی از سینه..... ۱۸۲
کنش موش..... ۱۹۶	تب سل..... ۱۸۲
بر طرف کردن کنه..... ۱۹۶	هیضه..... ۱۸۳
جلوگیری از زردی..... ۱۹۷	گشادن ادرار بیمار اگر ادرارش بند بود..... ۱۸۳
جلوگیری از زردی، عقرب، زنبور..... ۱۹۷	دور کردن تشنج و سردی بدن بیمار..... ۱۸۴
دفع و ضد تمام سمیات..... ۱۹۷	بند آوردن استقراغ بیمار هیضه‌ای..... ۱۸۴
ضد سم بارد..... ۱۹۸	ویا..... ۱۸۵
بی هوشی به علت خوردن تاتوره..... ۱۹۸	پیچش و بایی..... ۱۸۶
رفتن حشره موزی در داخل شکم..... ۱۹۸	ویا و طاعون..... ۱۸۶
مسمومیت بر اثر مرگ موش..... ۱۹۸	حفاظت از بیماری ویا..... ۱۸۶
مسموم شدن بر اثر تریاک..... ۱۹۸	پیشگیری از ویا و طاعون..... ۱۸۶
مسموم شدن بر اثر سم درخت کرک..... ۱۹۹	طاعون..... ۱۸۷

۲۰۷.....	یبوست:	۱۹۹.....	زخم و آبله شدن بر اثر آب اسید
۲۰۷.....	استسقاء:	۱۹۹.....	رفتن زالو در دهان
فصل دوازدهم ۲۰۱			
۲۰۷.....	اسهال کهنه:	۲۰۲.....	نسخه جامع ۱
۲۰۸.....	بیچش دل:	۲۰۲.....	نسخه جامع ۲
۲۰۸.....	کرم شکم:	۲۰۳.....	نسخه جامع ۳
۲۰۸.....	درد ناف:	۲۰۴.....	نسخه جامع ۴
۲۰۸.....	کمر درد:	۲۰۴.....	نسخه حب شفا ۵
۲۰۸.....	سنگ مثانه:	۲۰۴.....	نسخه معجون و اسفله ۶
۲۰۸.....	سنگ کلیه:	۲۰۵.....	نسخه جوارس جالینوس ۷
۲۰۸.....	بند بودن خون حیض:	۲۰۵.....	نسخه جامع ۸
۲۰۸.....	بدهضمی:	۲۰۵.....	نسخه جامع ۹
۲۰۸.....	سیلان منی:	۲۰۶.....	نسخه جامع ۱۰
۲۰۸.....	نفخ معده:	۲۰۶.....	نسخه جامع ۱۱
۲۰۸.....	بند روده:	۲۰۶.....	کاربرد تفصیلی این نسخه:
۲۰۸.....	درمصاص و خفقان:	۲۰۶.....	سر درد:
۲۰۸.....	بواسیر بادی رخی:	۲۰۶.....	صرع:
۲۰۸.....	درد مقعد:	۲۰۷.....	درد چشم:
۲۰۸.....	تب کهنه:	۲۰۷.....	نزله و زکام:
۲۰۸.....	تب سه روزه:	۲۰۷.....	ناخنک چشم:
۲۰۹.....	تب گرم:	۲۰۷.....	شب کوری:
۲۰۹.....	تب لرزه:	۲۰۷.....	بدبویی دهان:
۲۰۹.....	تب مرکب:	۲۰۷.....	درد دندان:
		۲۰۷.....	خون چشم:
		۲۰۷.....	استفراغ:
		۲۰۷.....	تشنگی:
		۲۰۷.....	هضم غذا:

۲۲۲.....	لذت بخش و تقویت کننده
۲۲۳.....	قطع و کم کننده نیروی جنسی
۲۲۳.....	کوچکی و لاغری آله تسلسلی (چلق کننده)
۲۲۴.....	کوتاهی و کجی آله
۲۲۵.....	طلای مجلوقین
۲۲۵.....	سفت کردن آله
۲۲۵.....	بیماریهای خصیه
۲۲۵.....	ورم خصیه
۲۲۵.....	بزرگ شدن خصیه
۲۲۶.....	بالا رفتن خصیه در شکم
۲۲۶.....	ورم خایه
۲۲۶.....	ورم خایه
۲۲۶.....	ورم و آب آوردن خایه
۲۲۶.....	خارش و زخم خایه

فصل چهاردهم ۲۲۷

۲۲۸.....	دفع کثرت خون حیض
۲۲۸.....	اختناق رحم
۲۲۹.....	تدابیر بی هوشی اختناق رحم
۲۳۰.....	قاعدگی دردناک و کمی خون حیض
۲۳۲.....	بهرار رحم
۲۳۲.....	جلوگی از حاملگی
۲۳۲.....	سیان و رطوبت فرج
۲۳۳.....	جوشگیری زخم حیض
۲۳۳.....	ورم رحم
۲۳۴.....	افتادگی رحم
۲۳۴.....	برگشت رحم
۲۳۴.....	کجی رحم (قدامی و خلفی)
۲۳۵.....	انقباض رحم
۲۳۵.....	تمام بیماریهای رحم
۲۳۵.....	بدبویی فرج
۲۳۵.....	خارش فرج
۲۳۶.....	تضییق و باکره کردن ثیب

۲۰۹.....	ناسور:
۲۰۹.....	سوختگی:
۲۰۹.....	آتشک:
۲۰۹.....	برص:
۲۰۹.....	سرخ باد:
۲۰۹.....	صرع کودکان:
۲۰۹.....	بدی راز:
۲۰۹.....	عقیم:
۲۰۹.....	سستی آله تناسلی:
۲۰۹.....	سرخ و بی موی آبر:
۲۰۹.....	مار گزیده:
۲۰۹.....	گزش عقرب:

فصل سیزدهم ۲۱۱

۲۱۲.....	بیماریهای مخصوص مردان
۲۱۲.....	غذاهای مفید برای نیروی جنسی
۲۱۲.....	موارد مضر برای نیروی جنسی
۲۱۲.....	تقویت نیروی جنسی
۲۱۶.....	طلای نامردی
۲۱۷.....	ضماد نامردی
۲۱۷.....	سیلان منی، سرعت انزال، رقت منی
۲۱۸.....	سرعت انزال
۲۱۸.....	سیلان منی (جریان)
۲۲۰.....	درمان سیلان منی بدون دارو «ورزش»
۲۲۱.....	انزال در خواب، احتلام، جریان و تقویت مثانه
۲۲۱.....	ممسک
۲۲۲.....	همیشه طاق و ور بودن

تشخیص بیماریهای کودک	۲۴۸	پستن زن خود	۲۳۶
جهت سلامتی کودکان	۲۴۹	حال (دیوانگی زنان زایو)	۲۳۶
یبوست طفل بعد از تولد	۲۴۹	قرص محافظ جنین و مانع اسقاط	۲۳۷
قبضیت اطفال	۲۴۹	زن نازا و عقیم	۲۳۸
سرفه اطفال	۲۵۰	مفید برای زن نازا	۲۳۹
سیاه سرفه اطفال	۲۵۰	جلوگیری از اسقاط حمل	۲۳۹
استقراغ و برفک دهان اطفال	۲۵۱	جلوگیری از سقط جنین	۲۴۰
زخم و برفک دهان کودکان و بزرگسالان	۲۵۱	جلوگیری خون از زن حامله	۲۴۰
آسان در آمدن دندان کودک	۲۵۱	ام الصبیان	۲۴۰
بیماریهای چشم اطفال	۲۵۱	متولد شدن پسر	۲۴۱
با آسانی دندان کودکان را درآوردن	۲۵۱	زیبا شدن طفل زن حامله	۲۴۲
سرخی چشم طفل	۲۵۲	بیرون کردن جنین مرد	۲۴۲
لکنت زبان کودک	۲۵۲	اخراج مشیمه	۲۴۲
نمونه اطفال	۲۵۲	تشخیص دادن زن حامله	۲۴۱
استقراغ شیر مادر	۲۵۳	تروع و استقراغ حامله (ویار)	۲۴۳
اسهال و بد هضمی اطفال	۲۵۳	دانه‌ها ولکمه‌های دوران حاملگی	۲۴۳
مال مال اطفال	۲۵۳	ورم پستان	۲۴۳
اسهال کودکان	۲۵۳	بزرگ کردن پستان	۲۴۴
استقراغ و اسهال کودکان	۲۵۳	خارش اندام نهانی زن	۲۴۴
گیاه خوابی اطفال	۲۵۳	سرردر حامله	۲۴۴
ترسیه را سال در خواب	۲۵۴	درد دندان حامله	۲۴۴
سرخ بودن چشم مال	۲۵۴	کثرت لعاب دهان حامله	۲۴۴
عفونت گوش اطفال	۲۵۴	درد پستان حامله	۲۴۴
شکم درد اطفال	۲۵۴	سرفه حامله	۲۴۵
گریه طفل در خواب	۲۵۴	لرزش بدن حامله	۲۴۵
بد هضمی کودک	۲۵۵	آسان نمودن زایمان	۲۴۵
تصفیه خون اطفال	۲۵۵	تمام دردهای شکم زن زایو	۲۴۵
ام الصبیان (صرع کودکان)	۲۵۵	زیاد کردن شیر	۲۴۵
بواسیر کودکان	۲۵۶	تصفیه شیر مادر	۲۴۶
دلیچه اطفال	۲۵۶	خشک کردن شیر اضافی	۲۴۶
سوء هضم معده و بی اشتها	۲۵۶		
سوزاک کودکان	۲۵۷		

۲۷۰.....	سوزش و سرخی چشم
۲۷۱.....	ورم ابرو
۲۷۱.....	خون بینی
۲۷۱.....	سوزش ادرار
۲۷۱.....	استسقا
۲۷۱.....	کتیرا
۲۷۱.....	انار
۲۷۲.....	کری گوش و بیماریهای بینی
۲۷۲.....	ورم گوش
۲۷۲.....	زخم و برفک دهان و دندان
۲۷۲.....	درد شکم
۲۷۲.....	کرم شکم
۲۷۳.....	بر طرف کردن زخم
۲۷۳.....	زن عقیم و نازا
۲۷۳.....	سخت کردن پستان
۲۷۳.....	اسهال اطفال
۲۷۳.....	آبله
۲۷۳.....	سرخک
۲۷۴.....	انبه
۲۷۴.....	تقویت معده
۲۷۴.....	انزال زودرس
۲۷۴.....	دندان و شلی لثه
۲۷۴.....	دانه با برفک دهان
۲۷۵.....	غده و دانه های اطراف چشم
۲۷۵.....	اسهال و اسهال با علت هیضه
۲۷۵.....	سکسکه
۲۷۵.....	باکتره شدن
۲۷۵.....	سیلان منی (جریان)
۲۷۵.....	سرماخوردگی، خارش گلو و سرفه
۲۷۵.....	قندخون
۲۷۵.....	محرک
۲۷۶.....	غده

۲۵۷.....	بند بودن ادرار اطفال
۲۵۷.....	لاغری و ضعف کودک
۲۵۸.....	سل کودکان
۲۵۸.....	سیاه سرفه اطفال
۲۵۸.....	سرخ باد کودکان
۲۵۹.....	تمام بیماریهای کودک

فصل شانزدهم ۲۶۱

۲۶۲.....	تدبیر غرق شدن در آب
۲۶۲.....	تدبیر رقیق فتگی
۲۶۲.....	عقده (برق آسمانی)
۲۶۲.....	زیاد شمردن دانه ختان
۲۶۲.....	شکار مر
۲۶۳.....	حفاظت گندم و غیره از صدم و غیره
۲۶۳.....	پیدا کردن آتش
۲۶۳.....	رفع خستگی
۲۶۳.....	سردی آور
۲۶۳.....	گرمی آور
۲۶۳.....	مسکن تمام دردها
۲۶۴.....	بی نیازی از تمام داروها
۲۶۴.....	سلامتی همیشگی
۲۶۴.....	بر قراری جوانی

فصل هفدهم ۲۶۵

۲۶۶.....	حجامت
فصل هجدهم ۲۶۷	
۲۶۸.....	اراک (درخت مسواک)
۲۶۸.....	اسفند سیاه
۲۶۹.....	اسفند قرمز
۲۶۹.....	بادآورد (کنگرخر)
۲۶۹.....	اشنان
۲۷۰.....	اقتیمون
۲۷۰.....	کابوس

۲۸۱	برای هرگونه سرفه	۲۷۶	جذام و اگزما
۲۸۱	سرفه و نفس تنگی	۲۷۶	بند بودن ادرار به علت بیماری هیضه
۲۸۱	برای استفراغ خون از سینه	۲۷۶	سنگ ریزه کلیه و مثانه
۲۸۱	درد و سرخی و تراخم چشم	۲۷۶	بدبویی دهان
۲۸۲	زکام اطفال	۲۷۶	گل مزه چشم
۲۸۲	اسکند	۲۷۶	انجیر
۲۸۲	بلقم سینه و درد لبها	۲۷۷	بیماریهای گوش
۲۸۲	بواسیر خونی و بادی	۲۷۷	تقویت دماغ
۲۸۳	بیخوابی	۲۷۷	خنازیر
۲۸۳	درد مفاصل	۲۷۷	پختن گوشت
۲۸۳	درد مفاصل	۲۷۷	درست کردن ست
۲۸۳	تقویت حافظه	۲۷۷	انزروت
۲۸۳	تصفیه خون	۲۷۸	انگور
۲۸۳	سرفه و نفس تنگی	۲۷۸	میگرن
۲۸۴	ورم و دانه	۲۷۸	صرع
۲۸۴	کمردرد	۲۷۸	طاسی سر
۲۸۴	تفت کتنده نیروی جنسی و سیاهی مو	۲۷۸	تراخم چشم
۲۸۴	تمام بیماریهای بلغمی زنان	۲۷۹	خارش چشم
۲۸۴	تمام بیماریهای منویه	۲۷۹	خون بینی
۲۸۴	نازایی	۲۷۹	خون و زردآب گوش
۲۸۵	نازایی	۲۷۹	خناق گلو
۲۸۵	نازایی	۲۷۹	مسهل
۲۸۵	نازایی	۲۷۹	ضد انگل
۲۸۵	آفتابگردان	۲۷۹	ضد اسهال
۲۸۵	آلوورا (صبرزد)	۲۸۰	اگزما
۲۸۶	هر نوع سردرد	۲۸۰	تقویت کننده و مصلح خون
۲۸۶	درد چشم	۲۸۰	زخم ناسور
۲۸۶	بیماریهای گلو و سینه	۲۸۰	ایشرک (ایشورک)
۲۸۶	سرفه اطفال	۲۸۰	سم زدایی
۲۸۶	نفس تنگی	۲۸۱	برای سیاه سرفه بچه گان
۲۸۷	ضد یبوست	۲۸۱	تب قدیمی
۲۸۷	طحال	۲۸۱	تقویت بینایی

۲۹۲.....	برطرف کردن بعضی از تبها	۲۸۷.....	طحال
۲۹۲.....	پرنجان رزو	۲۸۷.....	اکسیر کبد و طحال
۲۹۲.....	جلوگیری از سفیدی مو	۲۸۷.....	درد کلیه
۲۹۲.....	سیلان منی (جریان)	۲۸۸.....	قندخون
۲۹۲.....	اسهال	۲۸۸.....	آتشک
۲۹۴.....	باغ بلشُم	۲۸۸.....	خارش و دانه‌های زیر بغل
۲۹۴.....	سیه تب	۲۸۸.....	زخم و خون ریزی سر انگشتان
۲۹۴.....	برطرف کرد گرمی تمام بدن	۲۸۸.....	دمل و دانه‌های گردن
۲۹۴.....	زایمانی سخت	۲۸۸.....	خارش کهنه
۲۹۴.....	بادرنجوبیه	۲۸۹.....	خارج کردن خار از بدن
۲۹۴.....	بادنجان بری	۲۸۹.....	هر نوع درد (در هر جای بدن)
۲۹۵.....	بذراالبنج (اجواین خراسانی)	۲۸۹.....	برص
۲۹۵.....	بیماریهای چشم	۲۸۹.....	درد کمر
۲۹۵.....	درد چشم	۲۸۹.....	برطرف کردن جریان
۲۹۵.....	بیماریهای گوش	۲۹۰.....	اکسیر جریان
۲۹۵.....	بیماریهای دهان	۲۹۰.....	بند بودن خون حیض
۲۹۶.....	بیماریهای ریه	۲۹۰.....	دفع کثرت خون حیض
۲۹۶.....	بیماریهای معده و روده	۲۹۰.....	تب مالاریا
۲۹۶.....	جهت پیش شکم و قولنج	۲۹۰.....	تب مالاریا
۲۹۶.....	درد کلیه و مثانه	۲۹۰.....	استسقا
۲۹۶.....	تخار ادرار	۲۹۱.....	تب سل
۲۹۶.....	حزب	۲۹۱.....	بادام
۲۹۶.....	بیماریهای زنان	۲۹۱.....	خمیره بادام نقره یی برای تقویت دماغ
۲۹۷.....	بیماریهای مفاصل	۲۹۱.....	تقویت دماغ
۲۹۷.....	بیماریهای پوست و مو	۲۹۱.....	خمیره بادام زعفرانی (تقویت دماغ)
۲۹۷.....	بیماریهای مختلف	۲۹۱.....	حریره بادام (تقویت دماغ و قلب، ضد
۲۹۷.....	برای درد کرم دندان	۲۹۲.....	سرفه و سرماخوردگی)
۲۹۷.....	جهت نزله و زکام و خارش گلو و سرفه	۲۹۲.....	سفوف بادام (تقویت کننده دماغ و چشم)
۲۹۷.....	کبد و مرض طحال	۲۹۲.....	سرردرد
۲۹۸.....	جهت دفع سرعت انزال و دفع کثرت ادرار	۲۹۲.....	آب ریزش چشم
۲۹۸.....	و سوزش و بندش آن	۲۹۲.....	خارش خشک
۲۹۸.....	جهت سیلان منی و سرعت انزال	۲۹۳.....	تقویت بدن

۲۹۸.....	برنج.....
۲۹۹.....	کادی (کدر).....
۲۹۹.....	کرچک (بیدانجیر).....
۲۹۹.....	سردرد.....
۲۹۹.....	کرم دماغ.....
۳۰۰.....	آشوب چشم.....
۳۰۰.....	درد گوش.....
۳۰۰.....	استقراغ اطفال و کثرت لعاب دهان.....
۳۰۰.....	سینه پهلو.....
۳۰۰.....	درد شکم ضد اسهال.....
۳۰۱.....	درد کلیه.....
۳۰۱.....	سوزش ادرار.....
۳۰۱.....	درد رحم.....
۳۰۱.....	آتشک.....
۳۰۱.....	گیاه پرسیاوشان.....
۳۰۲.....	درخت پرتقال.....
۳۰۲.....	پنیر باد.....
۳۰۲.....	تسکین دردهای مختلف.....
۳۰۲.....	بند بودن ادرار.....
۳۰۲.....	سفید کردن دندانها.....
۳۰۲.....	درخشان بودن صورت.....
۳۰۳.....	گرمی، حرارت و سوزش شکم.....
۳۰۳.....	عفونت معده، روده و انگل.....
۳۰۳.....	درد مفاصل، سوزش دست و پا.....
۳۰۳.....	تقویت معده.....
۳۰۳.....	پیاز.....
۳۰۳.....	گاز گرفتگی سگ دیوانه.....
۳۰۴.....	زخم، دانه، سفیدی و ضعف چشم.....
۳۰۴.....	وزوز و سنگینی گوش.....
۳۰۴.....	عقرب گزیدگی.....
۳۰۴.....	برص و بواسیر.....
۳۰۴.....	زخم، دانه و ورم سرد.....
۳۰۴.....	پیازدشتی (عنصل).....
۳۰۴.....	درخت فلفل دراز.....
۳۰۵.....	نازایی زن.....
۳۰۵.....	مفلط و ممسک.....
۳۰۵.....	تشنگی زیاد.....
۳۰۵.....	گیاه تاج ریزی.....
۳۰۵.....	تخم خشخاش.....
۳۰۶.....	سرفه خشک، تب، ضعف کبد و کلیه.....
۳۰۶.....	بی خوابی.....
۳۰۶.....	تُرشک.....
۳۰۶.....	تقویت معده وهاضمه.....
۳۰۶.....	ترنج (ترنگ).....
۳۰۷.....	تمام بیماریهای چشم (پرده، لک سفید و).....
۳۰۷.....	گیاه تیل.....
۳۰۷.....	درد ساق و پاشنه پا.....
۳۰۷.....	تره.....
۳۰۷.....	درخت تمرهندی.....
۳۰۷.....	سیلان منی و سرعت انزال.....
۳۰۸.....	تپاک.....
۳۰۸.....	ریاک.....
۳۰۹.....	ضد عتیاد.....
۳۰۹.....	جلیک.....
۳۰۹.....	گیاه جوکو.....
۳۱۰.....	دفع بواسیر خونی.....
۳۱۰.....	سوزش ادرار.....
۳۱۰.....	زخم و دانه.....
۳۱۰.....	خون بینی.....
۳۱۰.....	تحلیل ورم.....
۳۱۰.....	خون ریزی سینه.....
۳۱۰.....	سوزش دست و پا.....
۳۱۱.....	شب کوری.....
۳۱۱.....	دفع تشنگی، گرمی سینه و کبد.....

۳۱۷.....	استسقا.....	۳۱۱.....	یرقان.....
۳۱۸.....	آتشک.....	۳۱۱.....	چاردارو.....
۳۱۸.....	دفع سکه.....	۳۱۱.....	سیلان منی، سوزش ادرار.....
۳۱۸.....	مسهل و جلاب.....	۳۱۱.....	گیاه چینک.....
۳۱۸.....	منع رویدن موی زاید چشم.....	۳۱۲.....	گیاه چل گوجک.....
۳۱۹.....	خارشتر.....	۳۱۲.....	سفیدی دندان.....
۳۱۹.....	خریزه.....	۳۱۲.....	چای (ضرر و فواید).....
۳۱۹.....	درخت خرزهره.....	۳۱۳.....	حنا.....
۳۱۹.....	خرما.....	۳۱۳.....	سردرد گرم.....
۳۲۰.....	دارچین.....	۳۱۳.....	برطاب کردن بی خوابی.....
۳۲۰.....	گرفتگی صدا.....	۳۱۳.....	درد چشم.....
۳۲۰.....	برطرف کردن کجی آله تقاسلی.....	۳۱۴.....	سنگ ضربه و مانده.....
۳۲۰.....	دافع خارش (عربی حب الكل).....	۳۱۴.....	داغهای سیاه.....
۳۲۰.....	ریحان.....	۳۱۴.....	جذام.....
۳۲۱.....	رفع تب مالاریا و هیضه.....	۳۱۴.....	ترک خوردگی و دانه‌ها.....
۳۲۱.....	هر نوع تب.....	۳۱.....	زخم ناخن.....
۳۲۱.....	گرمی بدن و بیخوش.....	۳۱۴.....	زخم گوش.....
۳۲۱.....	زردآلو.....		خون گوش.....
۳۲۱.....	زردچوبه.....	۳۱۵.....	سل.....
۳۲۱.....	زخم و عفونت.....	۳۱۵.....	گیاه حنظل (هندوانه ابوجهل).....
۳۲۲.....	سر، بلغمی.....	۳۱۵.....	درد قولنج.....
۳۲۲.....	سر، غرور جوانی.....	۳۱۵.....	آتشک.....
۳۲۲.....	سوزاک.....	۳۱۶.....	درد دست، پا و مفاصل.....
۳۲۲.....	گیاه زقوم.....	۳۱۶.....	بواسیر.....
۳۲۲.....	آتشک.....	۳۱۶.....	کرم دندان.....
۳۲۲.....	زنجبیل.....	۳۱۶.....	زردی چشم که از یرقان باشد.....
۳۲۳.....	ضد سرفه.....	۳۱۶.....	ورم شکم زن زائو.....
۳۲۳.....	سرخ، سفیدی و پرده چشم.....	۳۱۶.....	درد نهانی.....
۳۲۳.....	گیاه زامور.....	۳۱۷.....	تسهیل ولادت.....
۳۲۳.....	اسهال صفراوی و مغلظ منی.....	۳۱۷.....	ضد صرع.....
۳۲۳.....	سوزش ادرار، بیخوش شکم.....	۳۱۷.....	نفخ شکم.....
۳۲۳.....	گیاه زُمبار.....	۳۱۷.....	یبوست دائمی.....

۲۲۰.....	سرفه بلفمی	۲۲۳.....	زنیان
۲۲۰.....	سست و فاسد شدن پوست بدن	۲۲۴.....	بزرگی ناف
۲۲۰.....	انواع تب	۲۲۴.....	یرقان، درد کبد و ضعف بدن
۲۲۰.....	عسل	۲۲۴.....	سرفه و نفس تنگی
۲۲۱.....	خواص درمانی:	۲۲۴.....	هضم غذا
۲۲۱.....	میگرن	۲۲۴.....	زیتون
۲۲۱.....	نزله و زکام	۲۲۵.....	زیره
۲۲۱.....	فلج، درد مفاصل	۲۲۵.....	سداب
۲۲۱.....	فلج، استسقاء	۲۲۵.....	سنا (برگ سنا)
۲۲۲.....	فلج، فلج عصب صورت	۲۲۵.....	سدر (سریش)
۲۲۲.....	شب کوری، آب ریزش چشم	۲۲۵.....	تمام بیماریهای خون
۲۲۲.....	لک سفید در چشم	۲۲۶.....	شگافتن و بتخلی برد دانه
۲۲۲.....	برفک و زخم دهان	۲۲۶.....	زخم، خارش، سوختگی و سرب و دگی
۲۲۲.....	رفع تشنگی	۲۲۶.....	تصفیه خون و ضد برص
۲۲۲.....	سکسکه	۲۲۶.....	تمام بیماریهای شکم
۲۲۳.....	هر نوع سرفه بلفمی	۲۲۶.....	شاه بلوط آبی (سپترالیوس)
۲۲۳.....	استفراغ	۲۲۷.....	سیب درختی
۲۲۳.....	ضعف کبد	۲۲۷.....	خستگی اعصاب
۲۲۳.....	بیماریهای سینه	۲۲۷.....	کم خونی، درد عضلات و مفاصل
۲۲۳.....	زخم ریه	۲۲۷.....	سیر
۲۲۳.....	خارش و زخم	۲۲۸.....	شاهتره
۲۲۴.....	زخم و زردی	۲۲۸.....	مقدار خوراکش ده گرم است
۲۲۴.....	برص و لک سبز	۲۲۸.....	جهت خارش، زخم، تصفیه خون
۲۲۴.....	زخم	۲۲۸.....	تصفیه خون و هضم کننده غذا
۲۲۴.....	ضدشپش	۲۲۸.....	شفتالو (شلیل)
۲۲۴.....	برطرف کردن ضعف آله تناسلی	۲۲۹.....	شنبليله
۲۲۴.....	تمام بیماریهای رحم	۲۲۹.....	شوید
۲۲۵.....	مارگزیده	۲۲۹.....	شیطرج
۲۲۵.....	مسموم شدن با سم	۲۲۹.....	فلفل قرمز
۲۲۵.....	قهوه	۲۲۹.....	زخم، دانه و ورم
۲۲۵.....	کلیر	۲۳۰.....	وبا
۲۲۶.....	کاجیره	۲۳۰.....	درد پهلوی

۳۴۲.....	گردر.....	۳۳۶.....	گیاه کارچک.....
۳۴۲.....	سردرد، میگرن، کرم و زخم بینی.....	۳۳۶.....	یرقان.....
۳۴۲.....	بد هضمی، درد و زخم معده، درد مفاصل و دست و پا.....	۳۳۶.....	گیاه کیمار.....
۳۴۲.....	تقویت قلب و تصفیه دماغ.....	۳۳۶.....	خرابی بینی.....
۳۴۳.....	تب مالاریا.....	۳۳۷.....	کرفس.....
۳۴۳.....	خریزه درختی.....	۳۳۷.....	کرکاوگ.....
۳۴۳.....	گز.....	۳۳۷.....	محفوظ شدن طفل از آبله.....
۳۴۳.....	گشنیز.....	۳۳۷.....	ام الصبیان (صرع کودکان).....
۳۴۴.....	دفع عطسه زیاد.....	۳۳۸.....	سقط جنین.....
۳۴۴.....	ورم خایه.....	۳۳۸.....	کافور (آلان بُندو).....
۳۴۴.....	برطرف کردن تاثیر مشروبات الکلی.....	۳۳۸.....	لک، عید داخل چشم.....
۳۴۴.....	یرقان.....	۳۳۸.....	شب قدری.....
۳۴۴.....	تقویت اعصاب.....	۳۳۹.....	آب ریزش چشم و عارض آن.....
۳۴۵.....	گل سرخ.....	۳۳۹.....	نایینا.....
۳۴۵.....	گل عنبر (گل گندم).....	۳۳۹.....	یرقان.....
۳۴۵.....	لیمو.....	۳۳۹.....	درد شکم.....
۳۴۵.....	درد گلو.....	۳۳۹.....	بندی ادرار.....
۳۴۶.....	سردرد.....	۳۳۹.....	سنگ کلیه و مثانه.....
۳۴۶.....	سردرد.....	۳۴۰.....	سیه تب.....
۳۴۶.....	سردرد.....	۳۴۰.....	مارگزیده.....
۳۴۶.....	سردرد.....	۳۴۰.....	عنکبوت گزیده.....
۳۴۶.....	سردرد.....	۳۴۰.....	بند بودن حیض.....
۳۴۶.....	نزله.....	۳۴۰.....	خارج کردن بچه مرده از شکم.....
۳۴۶.....	دیوانگی و ناله.....	۳۴۰.....	زایمانی آسان.....
۳۴۶.....	وسواس و خفگی.....	۳۴۰.....	ممسک.....
۳۴۷.....	کچلی سر.....	۳۴۱.....	ضد انگل.....
۳۴۷.....	رشد و سیاهی مو.....	۳۴۱.....	سوزش ادرار و سلسل انیول.....
۳۴۷.....	نرم کردن مو.....	۳۴۱.....	فیل پا.....
۳۴۷.....	خستگی سر.....	۳۴۱.....	ورم.....
۳۴۷.....	درد چشم.....	۳۴۱.....	هرنوع ورم.....
۳۴۷.....	تمام بیماریهای چشم.....	۳۴۱.....	کنار.....
۳۴۸.....	شب کوری.....	۳۴۲.....	کورگیاه (اذخر).....

۳۵۳..... سیلان منی، سیلان رحم	۳۴۸..... چرک گوش
۳۵۳..... هر نوع بواسیر	۳۴۸..... درد معده
۳۵۳..... برای تمام بیماریهای خون	۳۴۸..... تمام بیماریهای معده
۳۵۳..... خنازیر	۳۴۸..... زخم
۳۵۳..... بواسیر بادی	۳۴۸..... لاغر کننده
۳۵۳..... اسهال و پیچش شکم	۳۴۸..... ترک دست و پا
۳۵۴..... درخت مغیلان	۳۴۹..... داغهای آبله
۳۵۴..... زخم و سوزش ادرار	۳۴۹..... مارگزیدگی
سرعت انزال، سیلان منی، احتلام و سیلان	۳۴۹..... تمام خارش بدر اعم از خشک و تر
۳۵۴..... الرحم	۳۴۹..... روش
۳۵۴..... مات کینوک	۳۴۹..... عقرب گزیدگی
۳۵۴..... تصفیه خون	۳۴۹..... زنبور و کک گزیدگی
۳۵۵..... جزام، آتشک	۳۵۰..... برطرف کرن سم جماد
۳۵۵..... بواسیر	۳۵۰..... بند بودن ادرار
۳۵۵..... ورم	۳۵۰..... بواسیر خونی
۳۵۵..... زخم	۳۵۰..... استفراغ کودک شیر خوار
۳۵۵..... کردن خون	۳۵۰..... نیش پشه و کک
۳۵۵..... سوختگی	۳۵۰..... عسر ولادت
۳۵۶..... اسهال	۳۵۰..... سنگ مثانه
۳۵۶..... شکم شکم	۳۵۱..... درد مفاصل
۳۵۶..... آشوب چشم	۳۵۱..... لک و داغ
۳۵۶..... موز	۳۵۱..... کفگیرک (سوم)
۳۵۶..... سیلان الرحم	۳۵۱..... روش
۳۵۶..... سرفه و خارش گلو	۳۵۱..... دلیچه
۳۵۷..... سوزاک	۳۵۱..... بدهضمی و تصفیه معده
۳۵۷..... سیاه سرفه	۳۵۱..... کمادزیوس (کمادزیون)
۳۵۷..... موملانی	۳۵۲..... نزله، زکام و غبار چشم
۳۵۷..... نارگیل	۳۵۲..... تولد فرزند پسر
۳۵۸..... نارنگی	۳۵۲..... احتلام
۳۵۸..... نی قلم	۳۵۲..... مالیخولیا، وسواس
۳۵۸..... هل سبز	۳۵۲..... سرخی چشم
۳۵۸..... آنفلوآنزا	۳۵۲..... تقویت نیروی جنسی

۳۶۲..... گرمی سینه، دل و شکم	۳۵۸..... هندوانه
۳۶۲..... استسقاء	۳۵۹..... تخم هندوانه
۳۶۲..... برص	۳۵۹..... غذاهای عمومی
۳۶۲..... ماست	۳۵۹..... گوشت
۳۶۲..... روغن حیوانی (کره)	۳۵۹..... تخم مرغ محلی
۳۶۲..... بی خوابی	۳۶۰..... حبوبات
۳۶۲..... خون بینی	۳۶۰..... گندم
۳۶۲..... سینه پلو	۳۶۰..... جو
۳۶۲..... سیل	۳۶۰..... برنج
۳۶۲..... اکزما و برص	۳۶۰..... نخ
۳۶۴..... لک صورت	۳۶۰..... لبنیات (شیر، ماست، دوغ و کره)
۳۶۴..... عقرب و زنبور گزیدگی	۳۶۰..... شیر تازه
۳۶۴..... سوزش کف دست و پا	۳۶۱..... سردرد سر اوی
۳۶۴..... ورم و آبله آله تناسلی	۳۶۱..... میگردن
۳۶۴..... دانه‌های بواسیر	۳۶۱..... ضعف دماغ و حافظ
فصل نوزدهم ۳۶۵	۳۶۱..... برفک دهان
فصل بیستم ۳۶۹	۳۶۱..... خنازیر گلو
۳۷۲..... پیمانه‌های اندازه گیری	۳۶۱..... خون سینه
	۳۶۱..... سرفه گرم
	۳۶۲..... سینه پلو

پیشگفتار مترجم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَلُمِّ وَالْتَرَدِّ وَالْهَرَمِ وَالْغَمِّ وَالْفَرَقِ وَالْحَرِيقِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الصَّمَمِ وَالْبُكْمِ وَالْأُنُورِ وَالْجَذَامِ وَالْبَرَصِ، وَسَيِّئِ الْأَسْقَامِ وَأَنْ يَتَخَبَّطَنِي الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ، وَأَنْ أُقْتَلَ فِي سَبِيلِ مُذِيرٍ، وَأَنْ أَمُوتَ لِدَيْعٍ.

اخیراً نیاز بازگشتن به طب سنتی و شناخت منابع ارزشمند این دانش و استفاده از تجارب گذشتگان در تأمین سلامت انسانها، اهمیت بیشتری پیدا کرده است. کتاب سوغات برادران یکی از نوشته‌های ارزشمند علامه مولانا محمد عمر سربازی رحمته الله و از آثار گرانبها در طب سنتی است که به درمان انواع بیماری‌ها و رهنمودها اشاره می‌کند. اما از آنجایی که ادبیات کتاب سنگین و چاپ او به روش سنگی و سبک نوشتاری وی بسیار پیچیده و مناسب با شرایط آن زمان و مکان و حفظ مواردی تکراری بود و از اصطلاحات محلی و لغات صعب متعدد استفاده شده بود، کتب خوانندگان برای استفاده کردن از آن با مشکل مواجه بودند و نمی‌توانستند بهره کافی از این گنجینه گرانبها ببرند. بنابراین می‌طلبید که کتاب بازمینی گردد.

بنده با مشوره سروران عزیز بالأخص جناب مولانا عبدالله (حفظه الله) فرزند ارشد حضرت مولانا رحمته الله، در این کتاب فقط به حذف مکررات، تلخیص و برگردان آن به فارسی روان پرداختم، در موارد لزوم بعضی لغات را توضیح داده و با (م) علامت گذاری نموده و در پاورقی قرار داده‌ام. و جهت سهولت آن را به بیست فصل تقسیم نموده‌ام.

امیدوارم مورد قبول درگاه حق قرار گرفته و موجب شادی روح حضرت مولانا قرار بگیرد و باعث نفع، سعادت و سلامتی بندگان خداوند متعال قرار گیرد.

إِنْ أُريدُ إِلَّا الإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ، مَا تَعَاقَبَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ الطَّيِّبِينَ الْأَطْهَارِ، وَعَلَى مَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ مِنَ الْآنَ إِلَى يَوْمِ الْقَرَارِ.

عبدالناصر گمشاد زهسی

www.ketab.ir